

Revista Română de **MONOGRAFII** © **CONTABILE**

- ✓ **Monografie contabilă privind provizioanele.
Conformă cu O.M.F.P. nr. 1.802/2014**
expert contabil Anca Ivanov
- ✓ **Elemente monetare în valută. Evaluarea
și prezentarea lor în situațiile financiare
afereente exercițiului financiar 2014**
expert contabil Teodora Lupașcu
- ✓ **Evaluarea titlurilor pe termen scurt și lung
tranzacționate pe o piață reglementată**
consultant fiscal Mariana Toma
- ✓ **Import-export. Corelația perfectă între
valoare mărfuri și TVA**
expert contabil Domnica Vasiliu
- ✓ **Reevaluare bun imobil. Înregistrarea noii
valori**
consultant fiscal Marian Manolache
- ✓ **Facturarea de avansuri pentru softuri –
exigibilitatea și deducerea TVA**
expert contabil Elena Radu

datorită valorii-timp a banilor, provizioanele aferente unor ieșiri de resurse care apar la scurt timp de la data bilanțului sunt mult mai oneroase decât cele aferente unor ieșiri de resurse de aceeași valoare, dar care apar mai târziu.

(4) Cheltuielile cu actualizarea provizioanelor reprezintă cheltuieli financiare (**cont 6861** „Cheltuieli privind actualizarea provizioanelor”).

(5) Actualizarea provizioanelor se efectuează de către persoane specializate, la sfârșitul fiecărui exercițiu financiar pentru care se impune o asemenea actualizare. Rata de actualizare utilizată trebuie să reflecte evaluările curente pe piață ale valorii-timp a banilor și ale riscurilor specifice datoriei.

388. – (1) Provizioanele trebuie revizuite la data fiecărui bilanț și ajustate pentru a reflecta cea mai bună estimare curentă. În cazul în care pentru stingerea unei obligații nu mai este probabilă o ieșire de resurse, provizionul trebuie anulat prin reluare la venituri.

(2) Provizioanele vor fi utilizate numai pentru scopul pentru care au fost inițial recunoscute. Prin urmare, numai cheltuielile aferente provizionului inițial pot fi acoperite din provizion. Acoperirea unor cheltuieli dintr-un provizion care a fost recunoscut inițial pentru alt scop ar ascunde impactul a două evenimente diferite.

(3) Provizioanele se evaluează înaintea determinării impozitului pe profit, tratamentul fiscal al acestora fiind cel prevăzut de legislația fiscală.”

➤ Aspecte fiscale privind provizioanele

Regula generală privind impactul cheltuielilor și veniturilor din constituirea/anularea provizioanelor asupra profitului impozabil este: veniturile înregistrate la anularea/diminuarea provizioanelor vor suporta același tratament ca și cheltuielile înregistrate la constituirea/majorarea acestora.

Cu alte cuvinte: în situația în care cheltuielile nu au fost considerate deductibile, veniturile vor fi considerate neimpozabile la calculul impozitului pe profit (art. 20 lit. c) din Codul fiscal).

Deductibilitatea cheltuielilor privitoare la constituirea provizioanelor este reglementată de art. 22 din Codul fiscal, care la alin. (1) prevede:

„(1) Contribuabilul are dreptul la deducerea rezervelor și provizioanelor, numai în conformitate cu prezentul articol (...)”

La constituirea oricărui provizion care nu este expres reglementat de art. 22, cheltuielile vor fi considerate nedeductibile, iar veniturile din anularea provizionului vor fi considerate neimpozabile.

➤ **Monografia contabilă** pentru toate provizioanele mai puțin cele privind dezafectarea imobilizărilor corporale este deci următoarea:

1) Constituirea provizioanelor – respectând toate regulile explicate mai sus și toate celelalte care sunt prevăzute la punctele 369 – 391 din O.M.F.P. nr. 1.802/2014:

6812	=	151
„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele”		„Provizioane”

2) Actualizarea (în sensul măririi) provizioanelor la sfârșitul exercițiului financiar sau ori de câte ori se obține o informație relevantă care ar obliga la acest lucru:

6861	=	151
„Cheltuieli privind actualizarea provizioanelor”		„Provizioane”

3) Diminuarea sau anularea provizioanelor rămase fără obiect:

151	=	7812
„Provizioane”		„Venituri din provizioane”

EXEMPLU**> Provizioane pentru litigii:**

La 1 martie 2015, S.C. ABC S.R.L. este dată în judecată de un terț care pretinde daune în valoare de 300.000 de lei din cauza unui prejudiciu pe care acesta pretinde că firma i l-a adus. La sfârșitul anului, procesul este încă în derulare, astfel încât entitatea va recunoaște un provizion pentru litigii deoarece sunt îndeplinite condițiile pentru constituirea sa:

- dat fiind că procesul este în derulare, la 31 decembrie există obligația curentă generată de un eveniment anterior;
- este probabil ca o ieșire de resurse să fie necesară pentru a onora obligația respectivă, dacă procesul va fi câștigat de client; **și**
- poate fi realizată o estimare credibilă a valorii obligației, valoarea daunelor cerute fiind cunoscută.

6812	=	1511	300.000 lei
„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele”		„Provizioane pentru litigii”	

La sfârșitul anului următor, procesul încă este în derulare, iar avocații societății estimează că procesul va fi pierdut cu o probabilitate de 80%, iar în urma recursurilor daunele care pot fi acordate de instanță vor fi de 400.000 de lei. Provizionul se va ajusta în consecință cu 100.000 lei:

6861	=	1511	100.000 lei
„Cheltuieli privind actualizarea provizioanelor”		„Provizioane pentru litigii”	

În februarie anul următor, procesul se finalizează și societatea plătește daune și cheltuieli de judecată de 450.000 de lei:

6581	=	5121	450.000 lei
„Despăgubiri, amenzi și penalități”		„Conturi la bănci în lei”	

Și anulează provizionul pentru litigii rămas fără obiect:

1511	=	7812	400.000 lei
„Provizioane pentru litigii”		„Venituri din provizioane”	

Dacă societatea ar fi câștigat procesul, ar fi încasat cheltuieli de judecată (onorariul avocaților și celelalte cheltuieli generate de proces pe care le plătește clientul care a pierdut procesul):

5121	=	7581	50.000 lei
„Conturi la bănci în lei”		„Venituri din despăgubiri, amenzi și penalități”	

Și, de asemenea, anulează provizionul pentru litigii rămas fără obiect:

1511	=	7812	400.000 lei
„Provizioane pentru litigii”		„Venituri din provizioane”	

Cheltuielile înregistrate la constituirea/majorarea provizionului nu sunt deductibile la calculul impozitului pe profit, în consecință și veniturile din **contul 7812** vor fi neimpozabile.

EXEMPLU**> Provizioane pentru garanții acordate clienților**

S.C. ABC S.R.L. vinde frigidere și acordă o garanție de 3 ani de la data vânzării produsului. Cota medie de cheltuieli cu reparațiile în anii anteriori a fost de 10%.

În anul N vinde produse în valoare de 250.000 de lei. La sfârșitul primului trimestru va constitui un provizion pentru garanții în valoare de $25.000 \times 12\% = 3.000$ de lei:

6812	=	1512	3.000 lei
„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele”		„Provizioane pentru garanții acordate clienților”	

Conform art. 22 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, cheltuielile înregistrate în contul 6812 sunt deductibile în condițiile punctului 52 din Normele metodologice de aplicare a art. 22 astfel:

„52. Provizioanele pentru garanții de bună execuție acordate clienților se constituie trimestrial numai pentru bunurile livrate, lucrările executate și serviciile prestate în cursul trimestrului respectiv pentru care se acordă garanție în perioadele următoare, la nivelul cotelor prevăzute în contractele încheiate sau la nivelul procentelor de garantare prevăzute în tariful lucrărilor executate ori serviciilor prestate.

(...)

Înregistrarea la venituri a provizioanelor constituite pentru garanțiile de bună execuție se face pe măsura efectuării cheltuielilor cu remedierile sau la expirarea perioadei de garanție înscrise în contract.”

În fiecare trimestru se va constitui provizion pentru produsele vândute în perioada respectivă.

La sfârșitul celor 3 ani se anulează provizionul, veniturile înregistrate fiind impozabile la calculul impozitului pe profit:

1512	=	7812	3.000 lei
„Provizioane pentru garanții acordate clienților”		„Venituri din provizioane”	

EXEMPLU

> Prime privind participarea salariaților la profit

În vederea înregistrării primelor reprezentând participarea personalului la profit, acordate potrivit legii, o entitate recunoaște ca provizion costul previzionat al acestora atunci și numai atunci când:

- entitatea are o obligație legală sau implicită de a face astfel de plăți ca rezultat al evenimentelor anterioare; și
- poate fi făcută o estimare certă a obligației.

O obligație curentă există atunci, și numai atunci, când entitatea nu are o altă alternativă realistă decât să efectueze aceste plăți.

În situațiile financiare ale exercițiului pentru care se propun prime reprezentând participarea personalului la profit, contravaloarea acestora se reflectă sub formă de provizion, cheltuiala rezultând din serviciul angajatului. Provizionul urmează a fi reluat în exercițiul financiar în care se acordă aceste prime.

Ca urmare, în exercițiul financiar pentru care se propune acordarea de prime reprezentând participarea personalului la profit se reflectă în contabilitate constituirea unui provizion la nivelul sumelor estimate reprezentând sumele brute cu-venite salariaților, astfel:

6812	=	1518
„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele”		„Alte provizioane”

În exercițiul financiar ulterior, în care se acordă primele, în contabilitate se evidențiază:

- primele reprezentând participarea personalului la profit, acordate potrivit legii:

644	=	424
„Cheltuieli cu primele reprezentând participarea personalului la profit”		„Prime reprezentând participarea personalului la profit”